

**KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ
KOMİSYONU**

**YURTDIŐINDA YAŞAYAN
TÜRK VATANDAŞI OLAN VE
VATANDAŞLIKTAN İZİNLE ÇIKMIŞ
KADINLARIN VE AİLELERİN
SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
KONULU ALT KOMİSYON**

06.04.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

6 Nisan 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.05

BAŞKAN: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

BAŞKAN – Çok değerli uzman arkadaşlarımız, değerli misafirlerimiz, genel müdürlerimiz, daire başkanlarımız, değerli konuklar; öncelikle hoş geldiniz diyorum.

Bizim Komisyonumuz Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun alt komisyon başlığıdır. Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarımızın ve vatandaşlıktan izinle çıkmış olan soydaşlarımızın, ailelerin kadın ve aile perspektifinden sorunlarına bakışını içeren bir Komisyon. Şu ana kadar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızdan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının bu konudaki görüşlerini, yine Diyanet İşleri Başkanlığından Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünü, Adalet Bakanlığını, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını, Dışişleri Bakanlığını, çalışma ve sosyal güvenlikte de sosyal güvenlikle ilgili talep ve bu konudaki sorunlarını içeren yaklaşık 9 toplantı gerçekleştirdik alt başlıklarla. Ana konsept hemen hemen belli oldu ama her birimi, her bakanlığın birimini ilgilendiren de sorun ve çözüm odaklı başlıklar çıkabiliyor.

Bugün de Millî Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünden misafirlerimiz var. Funda Kocabıyık, hoş geldiniz diyorum. Zeynep Öçgüder, Avrupa Birliği ve Projeler Koordinasyon Daire Başkanımız, hoş geldiniz diyorum. Mehmet Nahit Çelik Bey, hoş geldiniz, şube müdürümüz yine aynı birimden. Ebubekir Aydın’la en başta zaten görüşmüş olduk. Aylin Akın Hanımefendi de Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Denklik Biriminden, Denklik Birimi Sorumlusu aynı zamanda. Yani, yurt dışındaki vatandaşlarımızın Türkiye’ye eğitim denklikleriyle ilgili görüşleri olacak. İstanbul Milletvekilimiz Sibel Özdemir Hanımefendi Cumhuriyet Halk Partisinden, uzman arkadaşımız da yine bizimle birlikte olacak toplantı esnasında.

Ben, uygun görürseniz ilk sunumu YÖK’ten gelen Aylin Akın Hanımefendi’ye bırakmak istiyorum. Şöyle yapacağız konuşma çerçevesini: Bizim saat 12.00 itibarıyla da Meclis açılmadan farklı toplantılarımız var, yarım saat içerisinde, sunum on on beş dakika olabilir ama siz sunum yapıyorken de soru-cevapla gidebiliyoruz yani maksimum tabii bu, kısa da olabilir, daha farklı soru-cevapla ayrıntılı da olabilir.

Ben, şimdi ilk sözü Aylin Akın Hanımefendi’ye bırakıyorum.

Buyurun lütfen.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Değerli vekillerim, çok değerli bürokratlarımız; burada bulunmaktan onur duyuyorum. Özellikle, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda bir kadın olarak burada bulunmaktan ayrıca kıvanç duyduğumu belirtmek isterim. Yükseköğretim Kurulunda Yurt Dışı Denklik Birimi Sorumlusu olarak görev yapıyorum.

Önce sunumu yapıp ondan sonra dilerseniz soru-cevap kısmına da geçebiliriz. Bazı kısımları da denklik işlemleri olarak genel bir sunum hazırladım ama toplantının amacına uygun olarak soru-cevaplara da daha çok da zaman ayırabiliriz sayın vekilim.

Sunumumun içinde mevzuatımız... Yönetmeliğimizi çok yeni değiştirdik, şubat ayında; bunun temel nedenlerini anlatacağım, farklılıkları anlatacağım, dilerseniz başvuru belgelerine değineceğim Türk vatandaşları ve yabancı uyruklular için çünkü karşılaştığımız çok sorular oluyor. denklik süreçlerini ve birtakım istatistiki verilere değineceğim.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 2880 sayılı Kanun'la değişik 7/p maddesine dayanarak işlemlerimizi yürütüyoruz. Aynı zamanda, Yurtdışı Yükseköğretim Diplomalarını Tanıma ve Denklik Yönetmeliği ve Yükseköğretim Genel Kurulu ve Yürütme Kurulu kararlarımız çerçevesinde denklik işlemlerimizi yürütüyoruz. Kanun maddesi bize yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınmış ön lisans, lisans ve lisansüstü diplomalarının denkliğinin tespit edilmesi görevini vermiş. Yönetmeliğimiz 20 Şubatta yayımlanarak yürürlüğe girdi, adı daha önce Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği'ken şimdi "tanıma" sözcüğü eklendi, artık bir de tanıma belgesi veriyoruz.

Denklik işlemleri dediğim gibi, yönetmeliğimizin yanı sıra Genel Kurul ve Yürütme Kurulunda alınan kararlar çerçevesinde yürütülmekte. Biliyorsunuz, son yıllarda yurt dışına eğitim amacıyla birçok öğrenci gitmekte ve bu sayı da hızla artmakta. Özellikle, ülkemize yakın ülkelere yoğunluklu olmak üzere eğitim için öğrenci gitmekte. Buraya da öğrenci giderken belli birtakım kıstaslar getirilme zorunluğu doğdu. Özellikle, alınan eğitimin hem yurt dışında alınan eğitimin niteliği hem de yurt dışına gönderilen, giden öğrencilerin daha bir üst düzey bilgiye sahip öğrencilerin seçilerek gönderilmesi için düzenlemeler yapıldı.

Bu nitelikli eğitim hakkını gözetmek ve korumakla yükümlüdür diyoruz. Kurulumuz bunu yaparken yurt dışında alınan eğitimin niteliğini değerlendirmeye alarak hem aynı alanda diploma alan öğrenciler arasındaki adaletsizlikleri gidermeye çalışmak hem de ileride özellikle meslek icrası gerektiren alanlarda nitelikli istihdam ve kamunun da yararını gözetmek amacıyla temel kazanımlar ve diğer programlarda edinilen kazanımlar açısından Avrupa bölgesinde yükseköğretimle ilgili belgelerin tanınmasına ilişkin sözleşme hükümlerini de dikkate alarak denklik süreçlerini yürütüyoruz.

"Yönetmeliğimizde değişikliğe gittik." dedim. Bunun nedeni denklik işlemlerinde yaşanan aksaklıklar, yönetmeliğin değişen koşullara uyum sağlayamaması ve denklik işlemlerine ilişkin düzenlemelerin Avrupa Bölgesinde Yükseköğretimle İlgili Belgelerin Tanınmasına İlişkin Sözleşme, genel olarak Lizbon Sözleşmesi olarak da tanınıyor, hükümleriyle uyumlu hâle getirilmesi amacıyla bu değişikliği yaptık.

Kurul kararıyla düzenlenen ancak yönetmeliğin içinde yer almayan birtakım kararlarımız vardı, bunları da yeni yönetmeliğimize dercetmiş olduk. Türk vatandaşları için yurt dışında eğitime başlama standartlarını kurulumuzun kalite odaklı kararları arasında uyum sağlamak amacıyla belirli düzenlemeleri de yönetmeliğin içine aldık.

Yabancı uyrukluların başvuru koşullarını düzenleyerek Avrupa Birliği İş Kurma ve Hizmet Sunma Serbestisi Faslı ile uyumlu kriterlere bağlandı. Avrupa Bölgesinde Yükseköğretimle İlgili Belgelerin Tanınmasına İlişkin Sözleşme'yle kurul kararları ve önceki yönetmelik arasındaki çelişkiler giderilmeye çalışıldı. Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenmiş olan sıralama kuruluşlarınca yapılan dünya üniversite sıralamalarının Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen dilimindeki üniversitelerden alınan diplomalara SYBS işlemleri dediğimiz Seviye Yeterlilik ve Belirleme Sistemi olarak tanımladık bunu yönetmeliğimizde. Bu tür işlemlere tabi tutmadan denklik işlemlerinin yapılmasını düzenledik. Bunun sonucu olarak da başvurularla ilgili bilimsel değerlendirme yapma ve aynı kalitede alınmış eğitimlerle ilgili tutarlı kararlar alma imkânı sağlanmış olacak.

BAŞKAN – Bu, yeni bir karar mı?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet.

BAŞKAN – Yani, hiçbir denklige tabi tutmadan...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, aslında kısmen uygulamamız vardı fakat bunun çerçevesini daha netleştirmiş olduk, onlara da değineceğim.

BAŞKAN – Yani, o bir bilimsel yeterlilik?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet.

BAŞKAN – Bir de “Tanıma, ilave ettik.” dediniz. O diğer kanuni müeyyideye göre nasıl bir farklılık getirdi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – “Tanıma” ve “denklik” kavramları arasında hep bir karmaşa oluyordu, başvuru sahipleri bize gelip “Okulum tanınıyorsa işte, benim okulumun tanınıyor, denklik alacağım.” diye düşünüyorlardı. Aslında, tanıma ve denklik süreçleri birbirinden farklı süreçler. Tanıma belgesi denklik yerine geçmeyecek bir belge olacak, sadece ilgilinin hangi okuldan ve hangi programdan mezun olduğunu gösteren bir belge olmuş olacak, biz de bunu onaylamış olacağız yani kişinin gerçekten de bu okuldan mezun olduğunu, bu eğitimi arak başarıyla bitirdiğini belgelemesini sağlayacağız. Lizbon Sözleşmesi’nde de yine “tanıma” kavramı var, bunu da sağlamış oluyoruz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir karmaşa yaratmayacak mı? Denklik şöyleydi hani: “Akredite olmuş bazı üniversiteleri, liseleri.” diyor bir de. O üniversiteden aldığınız diploma karşılığı burada bir denklik belgesi alırdınız yani resmî, sanki Türkiye’de onaylanmış gibi oluyordu. Şimdi, tanımada bir karmaşa yaratacak gibi sanki.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Tam aksine olacağını düşünüyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tam tersi mi olacak?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Tam tersine olacak. Aksine, şimdi “Benim okulum akredite bir kurum, tanınıyor, denkliğini verin.” yaklaşımı vardı. Aslında, durum böyle değil. Akredite olması bir kurumun, Yükseköğretim Kurulunun, bizim denklik işlemlerine başlamamız için bir ön koşul, sadece bir ön koşul.

BAŞKAN – Tabii, tanınmıyor olanlar da var.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Tanınmayan okullar da var. Tanınmayan okullara zaten hiçbir denklik işlemi başlatmıyoruz.

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii.

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET – Şunu merak ettim de hani sırf somutlaştırmak adına bunu soruyorum: Örneğin, mesela, bir devlet kurumunun başvurusunda ya da bir üniversitenin “master”, doktora başvurusunda işte, “Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği tanınmış bölümlerden mezun olmak.” diyor. Tanıma belgesi bunun yerine geçmeyecek değil mi? Yani tanıma belgesine sahip biri buna başvuramayacak ama denklik belgesine sahip biri buna başvurabilecek, doğru mu?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Şimdi, doktora, yüksek lisans başvuruları için okul tanıma yazısı dediğimiz bir yazı var. Bu okul tanıma yazısı ne anlama geliyor? ENIC-NARIC ağları var yurt dışında. Bizde ülkelerin akredite olduğu üniversitelerin listeleri var buralarda. Biz bu ENIC-NARIC listelerine bakıyoruz, bu listeleri taramak suretiyle veya burada bir güncelleme yapılmamışsa, yazışmak suretiyle bu okulların tanınıp tanınmadığı bilgisini başvuru sahiplerine bir yazı olarak veriyoruz. Bu, okulun sadece tanındığını, akredite olmuş bir kurum olduğunu gösteriyor ve ilgililer de yüksek lisans eğitimi için öncelikle bu tanıma yazısını alıyorlar, okul tanıma yazısını. Bizim vereceğimiz şey, tanıma belgesi, okuldan mezun olduğunu gösteren ama denklik yerine geçmeyen bir yazı olacak. Bu da kimlerin işine yarayabilir? Özellikle, özel sektörde çalışacaklar için veya çeşitli seviye tespit sınavlarına veya lisans tamamlama işlemleri aşamasına gelmiş denklik başvurusunda bir kişinin bundan önce alabileceği bir belge olmuş olacak, denklik belgesinden önce bu belgeyi alabilecek. Diyelim ki, sınav kararı alındı kişiye veya lisans tamamlama kararı alındı, bundan öncesinde bu ilgilinin, bu okuldan, başvurduğunda, mezun olduğunu gösteren bir belge olmuş olacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK - Şey gibi mi, çıkış belgesi? Hani diplomayı almadan önceki çıkış belgesi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet yani...

BAŞKAN – Ama sanki denklik olmayınca Sibel Vekilimin söylediği gibi, özel sektör de o denkliği önemsemez mi yani Türkiye'nin denkliğini kabul etmediği, sadece tanıdığı, bir de hiç tanımadığı olanlar var?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Denklikte bir resmiyet kazanıyordu diplomanız. Şimdi bu kargaşa yaratmayacak mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Denklik belgesini daha tam netleştirmeden önce kişiye işlerini kolaylaştırmak için verilen bir ön belge.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Bir ön belge, bunu başvuruda isteyen herkese vereceğiz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Peki, kamu kurumlarında da geçerli olacak mı o tanıma? Hani bir kargaşa yaratmayacak mı diye düşünüyorum ben. Kamu kurumları denklik isteyecek, bu da bir kargaşa yaratacak gibi.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yani olabilir, yaşayıp göreceğiz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bunun sanırım işte yabancı öğrenci sayısını, gerek ülkemizde gerekse yurt dışına giden sayısını artırma gibi bir hedefi var şu anki Yükseköğretim Kurulunun. Bunu sanırım, teşvik edici bir uygulama ama kısa vadede bu da bir sorun yaratacak gibi gözüküyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Aslında, insanların işlerini kolaylaştırmak için yapılmış, biraz insan yanlı bir işlem gibi geldi bana.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Lizbon Sözleşmesi'nde de geçen bir şey, tanıma, "Karşılıklı belgeler tanınır." diye bir kavram var. Şu anda biz bunu sadece denklik vermek suretiyle yerine getiremiyoruz, kısmen yerine getiriyoruz daha doğrusu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir üniversite listesi olmayacak o zaman. Öğrenci yurt dışında hangi üniversitede olursa olsun YÖK'e gelip bir tanıma belgesi alacak?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Hayır, yine okulunun akredite olmuş olması gerekiyor ve kişinin eğitim durumunu biz inceleyeceğiz, gerçekten, gidip o eğitimi almış mı, diplomasını teyit edeceğiz, mezuniyetini ve aldığı diplomayı...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Giriş-çıkışları, o pasaportu...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Giriş-çıkışlarını, pasaportu, aynen. Fakat, her başvuru alanında doğrudan denklik işlemi olmuyor biliyorsunuz. Bazılarında lisans tamamlama veya seviye tespit sınavları oluyor. Bu aşamada bu başvuru sahiplerine bu belgeyi verebileceğiz yani en azından mezun olduğunu gösteren bir lisans düzeyinde mezuniyeti belgelenmiş olacaklar.

BAŞKAN – Sibel Vekilim, somut bir örnek vereyim: Mesela, tıptan mezun Bulgaristan'dan, daha önce direkt denkliği kabul edilmiş -bana gelen bir vakayı ifade edeyim, aynı Genel Müdürümün Funda Hanım'ın ifade ettiği gibi- bu süre içerisinde denkliğini yani sınavları geçene kadar özel bir hastanede çalışabildi o tanımayla ama denklik olamadığı için hiçbir kamu kurumuna girememiştii.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Başvuru yapamaz.

BAŞKAN – Sonra bir yıl, ilk iki yıl sınavları kazanamadı, sanıyorum, bir altı-yedi ay önce -bizim bir Meclis üyemizin evladı olduğu için biliyorum yakından- 4'üncü sınavda falan denkliği tutturdu, çalıştı ve kazandı ama o arada özel hastanelerde çalışmasını demek ki...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABİYYİK – Özel sektör için yol açabilir ama kamu için hayır, ben öyle anladığım değil mi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, evet kamuda askerlik şubesi dâhil yasalarında denklik istiyorlar.

BAŞKAN – Askerlik, o da kabul etmiyor değil mi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet. Aslında, askerlik kabul etseydi iyi olurdu. Ama, onların da yasalarında böyle “denklik” dediği için... Hiç olmazsa bir lisans düzeyinde mezuniyetlerini belgelemiş ve ona göre bir askerlik yapmış olurlardı hani en azından uzun dönem değil de -subay mı oluyor tam bilmiyorum- o şekilde askerlik yapmalarına imkân tanıyabilirdi ama onların da yasaları izin vermiyor.

BAŞKAN – Belki yasal boşluktan faydalanıp başka yöntemlerden mi kaygı duyuldu, olabiliyor çünkü.

Peki, devam edelim lütfen.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Şimdi, 2010 yönetmeliğimizde elden ve posta yoluyla başvuru kabul ediyorduk, sadece diploma denklik belgesi veriyoruz ve... Yani ben çok kısa maddeler hâlinde değindim. Tabii ki, sadece farklılıklar bu kadar az değil. Ve seviye tespit sınavı işlemlerine tabi tutuyorduk başvuru sahiplerini. Yeni yönetmeliğimizde Seviye Yeterlilik ve Belirleme Sistemi adı altında -bir paket gibi düşünebilirsiniz bunu- bunun içinde yine seviye tespit sınavı, lisans tamamlama sınavı, ek olarak da internlük ve staj, proje tamamlama gibi konseptlerde olacak, mesleklerin gerektirdiği yeterlilikleri sağlayabilmek için.

Yabancı uyrukluların başvurusu için de koşulları genişlettik ileride değineceğim. Diğer denklik belgesinin yanı sıra tanıma belgesini de vereceğiz yani bunu daha vermeye başlamadık, bunun düzenlemelerini yapıyoruz sayın vekillerim.

Bunları hızlı geçeyim mi başvuru belgelerini, web sayfamızda da var?

BAŞKAN – Onlara gerek yok, hızlı aktaralım lütfen.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Şimdi, şuna, ikinci şeye değinmek istiyorum: Avrupa Bölgesinde Yükseköğretimle İlgili Belgelerin Tanınmasına İlişkin Sözleşme'nin 4'üncü maddesinde belirtilen esaslı fark çerçevesinde ortaöğretimi Türkiye'de tamamlayanların yükseköğretime başladıkları yıl YGS, LYS puan ve koşullarını sağladıklarını gösterir belge veya bu belgelere muadil olan belgeleri almalarını koşul olarak getirdik. Burada yükseköğretime başlarken yurt dışında başvuru sahiplerinin YGS'ye, LYS'ye girmeleri ve burada belirli puanları almaları gerekiyor. Daha öncesinde böyle bir koşul yoktu, bizim bir şekilde ÖSYS sistemimize hiç dâhil olmadan yurt dışına, eğitim seviyesi oldukça düşük öğrenciler de istedikleri gibi yurt dışında -gittikleri okula da bağlı, daha çok Türki cumhuriyetlerde yaşanan, Balkanlarda yaşanan sorun, eğitimi oldukça düşük öğrencilerimiz- burada tıp eğitimi, mühendislik eğitimlerine, hukuk eğitimlerine başlayabiliyordu. Şimdi, bunlar için belirli baraj puanlarını getirdik hem daha kaliteli öğrencilerin gitmesi hem de dönüşte bizim için de mesleki yeterlilikler bakımından bunları sağlayabilecek daha kaliteli öğrencilerin Türkiye'ye dönüşünü sağlamış olacak.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Puan olarak? Baraj puanını mı aşmaları mı?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, baraj puanını aşmaları gerekiyor.

BAŞKAN – Puan kaç?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Şimdi, puanlarımızı kesin olarak, doğru olarak size aktarmak istiyorum: Tıp için ilk 40 bine girilmesi gerekiyor, hukuk alanında 150 bin, mimarlıkta 200 bin, mühendislikte 240 bin içinde yer almaları gerekiyor; bunlar meslekler için düzenlenen sınırlar. Kılavuzda olan bir programda eğitim almak istiyorlarsa kılavuzda ilgili programa en son öğrencinin girdiği puanı almaları gerekiyor. Diyelim ki işletme okuyacak, işletmede Türkiye’de o programa en düşük kaç puanlı öğrenci girmişse en azından o öğrencinin aldığı puanı alma koşulu gerekiyor. Eğer kılavuzda olmayan bir programda eğitime başlanmışsa bunun için ön lisans için 150 puan, lisans için de 180 puan alma koşulu var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yeni bir programsa, Türkiye’de yoksa...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yoksa evet, 180 puan.

BAŞKAN – Bir önceki sunumlarda KPSS’ten bahsettik ya, yurt dışında eğitim alıp burada KPSS’ye girmek hani çok denk ve eşit olamıyor “Oradaki eğitim şartları, müfredat farklı.” diyor.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – KPSS mi, STS mi?

BAŞKAN – Kamu personeli. Mesela, şöyle bir şey olmuştu: Millî Eğitim, eğitim ataşeliği olabilir, Diyanet, işte irşat görevlileri vesaire, orada görevlendirilecek olanlar için, mesela Almanya’da, atıyorum, Belçika’da, buradan gönderdiğiniz de dil sorunu oluyor, oradan yerinde almaya arzu ettiğinizde buradaki yani kamu personeli sınavına girmesi gerekiyor ama diyor ki: “Oranın eğitim sistemiyle ben... Burası farklı, sorular farklı. Yani aynı, denk değiliz dolayısıyla girince başaramıyoruz.” Ama siz buradan oraya personel yönlendirdiğinizde, kazanmışlar için, onun dil sorunu oluyor, uyum sorunu oluyor, aile sorunu oluyor ve orada başlayana kadar ya da “Evet, artık tam uyum sağlandı.” denilen bir ya da iki yıla ulaşana kadar da zaten geri dönüş hakları başlıyor. Dolayısıyla, YÖK ya da bu sistemde yurt dışından personel işte bunun tüm birimler dâhil sadece Millî Eğitimi, işte, Diyaneti, onları kastetmiyorum, Aile de olabilir, o da şimdi Düsseldorf’ta bir yer açtı. Yani, bu konudaki kanaatiniz nedir ya da öyle bir talep resmî anlamda ulaştı mı size de?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Bana bu kamu personeliyle yaşanan sıkıntılarla ilgili, sınavda uyum sorunuyla ilgili bir bilgi ulaşmadı. Ama tabii, doğrudur, belki bu personel için yurt dışında eğitim alan Türkiye’de görevlendirme veya yine yurt dışında bu mesleklerini yapmaları için yapılacak görevlendirme sınavlarında belki ayrı bir sınav düzenlenebilir ama bu konuda bir bilgin yok, KPSS’ye dâhil oluyorlar atamalarda.

BAŞKAN – Mecburen değil mi, şu anki müfredat da o şekilde.

Peki, devam edelim Aylin Hanım.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Bunları geçiyorum yine istenilen başvuru belgelerini.

BAŞKAN – Neler gerekiyor, onun ayrıntıları var, onları geçelim lütfen.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Denklik süreçlerine de kısaca değinip sunumu bitireceğim.

“Başvurumu eksiksiz olarak tamamladım, elden teslim ettim, şimdi ne olacak?” Şu anda yeni başvuru yönetmeliğimize göre, başvurularımız sadece elden veya ilgilinin resmî vekâletname verdiği vekâlet sahibi kişi tarafından yapılıyor, posta yoluyla başvuru kabul etmiyoruz. Çünkü, bu şekilde çok sayıda eksik evrakla başvuru oluyor, sonra kişilere iletişim sorunu oluyor, başvuru eksik evraklarını tamamlayamıyoruz, bu sebepten beklemeler oluyor, kişiye ulaşamıyoruz falan; sonuçta kişi de bizden habersiz, biz ondan habersiz “Başvurum neden sonuçlanmadı?” gibi sorunlar yaşıyor, o yüzden başvuruları sadece elden ve eksiksiz bir şekilde alıyoruz. Başvuruyu aldığımızda ilgilinin başvuru

evrakı taranıp dijital ortama aktarılıyor, başvuru dosyası açılıyor, belgeleri bir dosya hâline getirildikten sonra inceleme başlatılıyor, bu incelemede işte emniyet giriş-çıkış listesi istiyoruz, ilgili ülkede yeterince bulunup bulunmadığını, gerçekten bu eğitimi alıp almadığı için de Dışişleri aracılığıyla diplomasının teyit yazışmalarını yapıyoruz ve belgeleri tamsa ve okulu tanınan bir okulsu incelemeye alıyoruz. Bunun için de ne gerekiyor? Diplomayı veren yükseköğretim kurumunun faaliyet gösterdiği ülke yetkili makamlarınca kendi yükseköğretim sistemi içinde yer aldığı kabul edilmesi. Yani, önce diplomayı veren ülke tanıyacak bu kurumu, diploma veren kurumu ve biz de onu tanıyacağız. Diplomayı veren yükseköğretim kurumunun ilgili ülke makamlarınca yetkilendirilmiş olması ve Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen kalite güvencesi ve akreditasyon kuruluşları tarafından akredite edilmiş olması. Bir ülkede faaliyet gösteren yükseköğretim kurumuna bağlı olarak başka bir ülkede faaliyet gösteren ve menşe ülke ile Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınan yükseköğretim kurumundan alınmış diplomalar için öğrenim görülen ülkenin yetkili makamları tarafından tanıma veya denklik belgesi düzenlenmiş olması. Bu da yeni bir uygulama, daha önce bu tür eğitim alınmış bazı başvuru sahiplerine cevap veremiyorduk, açık söylemek gerekirse. Örneğin, Almanya’da veya Amerika’da bir üniversite, bunun kampüsü de İtalya’da. Biz bunu düzenleyen bir madde olmadığı için, bunlara işlem yapamıyorduk. Şimdi, İtalya’dan diyelim bir tanıma belgesi olarak bize geldiğinde, biz başvurusunu incelemeye alabileceğiz ya da diğer maddede anlattığımız şeyde, NATO okulları gibi, Türkiye’nin de taraf olduğu uluslararası örgütlerin çatısı altında kurulmuş kurumlardan alınmış diplomalar, bunlara da bir işlem tesis edemiyorduk daha önce, bunları da yönetmeliğimize alarak başvuruyu kabul edebilir hâle geldik.

Şimdi, denkliği talep edilen diploma Türk yükseköğretim sistemine eş değer mi? Eğer eş değerse gerekli rapor hazırlanıp kurulumuza sunuluyor ve kurul kararıyla denklik belgesi düzenleniyor. Eğer eksiklik varsa veya tereddüt varsa, yetersizlik olduğu düşünülüyorsa bunlar için de staj, proje, seviye belirleme sınavı gibi süreçlere tabii tutulduktan sonra ilgili, bu eğitimindeki eksiklik ve yetersizlikleri tamamladıktan sonra denklik belgesi alabilecek.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sınav yapılabilecek alanlar belirli mi önceden, şu alanlarda diploma denkliği sağlanması için.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Belirli sınav alanları değil bunlar, münferiden başvurular inceleniyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O, kurulun vereceği bir karar o zaman.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, kurulun. Üniversitelerden görüş alıyoruz, ilgilinin eğitimi yeterli mi, eksiklik var mı diye. Alt komisyonlarımız var bu alanda kurulmuş; mühendislik alt komisyonları, hukuk alt komisyonları, ilahiyat alt komisyonu. Sağlık alanları için; tıp, sağlık, eczacılık alt komisyonlarımız var. Bu alt komisyonlarımızda hocalarımız inceliyorlar, gerekli görürse ayrıca üniversitelerden görüş alıyoruz, ondan sonra bunlar değerlendirilerek sınav kararı veya lisans tamamlama kararları çıkıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bizdeki dört yıl yükseköğretim, bazı ülkelerde iki yıl, üç yıl.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, özellikle mimarlık. Avrupa’da mimarlık üç yıl, Türkiye’de dört yıl biliyorsunuz. Meslek odaları üç yıllık eğitime bazen karşı çıkıyor dolayısıyla lisans tamamlama yapmaları da kişinin lehine olabiliyor. Özellikle hukuk alanından yapılan başvurularda Türk hukuk sistemiyle ilgili dersler görmedikleri için Türk anayasası, Türk hukuku, Türk kara ticareti hukuku gibi çeşitli dersleri almaları gerekiyor hukuk alanında.

“Doğrudan denklik alabilecek miyim?” Doğrudan denklik alınabilecek şeyleri sıraladık. Türk yükseköğretiminde eğer bir karşılığı varsa ve eğitime başlanılan yıl Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen sıralama kuruluşlarınca yapılan dünya üniversite sıralamalarında Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen dilimi... Bu ilk 500 ya da bin, şu anda bunun kararı alınmadı, diyelim ki ilk 500... İlk 500 içerisine giren bir üniversiteden mezun olunmuşsa doğrudan denklik işlemi yapılacak.

BAŞKAN – Daha önce yoktu değil mi bu?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yoktu, bu da yeni gelen bir uygulama, yeni yönetmeliğimizde.

Bu da yeni bir uygulama, Türk yükseköğretim sisteminde eş değer bir karşılığının olması hâlinde, Yükseköğretim Kurulunun tescil yetkisi verdiği ya da tescil yetkisini kabul ettiği uluslararası kalite güvencesi kuruluşları tarafından akredite edilmiş programlardan alınmış diplomalar. Bu akredite tescil yetkisini kabul ettiğimiz kuruluşlar da belirlenme aşamasında. Bu kuruluşların tescil ettiği programlardan alınmış diplomalara da doğrudan denklik işlemi yapacağız.

Daha önce anlatmıştım, ÖSYS kılavuzunda yer alan bir programa yerleşerek giden ve yerleşmeyerek de giden öğrencilere denklik işlemi yapıyoruz. Aynı zamanda, bu programlara yerleşen en son öğrencinin aldığı puanı alarak gitmiş, eğitimini tamamlamış başvuru sahiplerine de doğrudan denklik işlemi yapıyoruz.

Başvuru oranlarımızı da getirdim. En yüksek başvuru Amerika, Avrupa ve Azerbaycan’dan.

BAŞKAN – Denklik için değil mi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Amerika, Avrupa.

BAŞKAN – Türki Cumhuriyetlerden...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, Türki cumhuriyetler de çok ama bunların içinde en çok Azerbaycan.

BAŞKAN – Avrupa’da en çok Batı Avrupa’dan mı?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Batı Avrupa’da... İçinde tam bilemiyorum ama...

BAŞKAN – Türk nüfusu daha çok diye hani yaklaşık...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, Almanya, işte Avusturya, Türklerin daha çok yaşadıkları Fransa, oralarda ama Balkanlardan da son derece fazla başvurumuz var.

BAŞKAN – Balkanlarda da çok, evet.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Balkanlar çok fazla.

Burada sıkıntılı okullarımız da var, Balkanlarda yani bizim değil de orada eğitim alıp gelen çok fazla başvurumuz var.

Bu geçen senenin istatistiği, yılda 4.507 diploma denklik kararı alınmış.

BAŞKAN – Tekrar eder misiniz?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – 4.507 diploma denklik kararı alınmış.

BAŞKAN – İtiraz edilen, yani kabul görmeyen sayısı ne kadar?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – 184.

BAŞKAN – Aslında çok da değil.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Çok da değil, evet.

BAŞKAN – Ama bu konuda çok... Gürültüleri çok o zaman yani sanki denklikle ilgili sorun yaşıyoruz diye...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yalnız, şunu da ret olarak nitelendiriyorlar başvuru sahipleri, haklarında sınav kararı alınmışsa “Başvurum reddedildi.” diyorlar.

BAŞKAN – Ha, sınava girmeyi de...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, doğrudan denklik dışındakiler de ret olarak nitelendiriliyor başvuru sahipleri tarafından.

Nitekim, STS, KPSS kararı alınmış 1.610 başvurumuz var. Yani, o reddedildi denenlerin bir kısmı, haklarında...

BAŞKAN – Bence buradan geliyor.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, oradan geliyor çünkü gerçekten ret kararı alınanlar diplomaları sahte olanlar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sahte olanları 11...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – 184 toplamı. Balkanlarda 11, Avrupa’da 44 çıkmış, Orta Asya 44, Amerika 46 veya tanınmayan yani sadece sahte değil. Amerika’da 46 sahte olacak hâli yok, Amerika’da daha çok tanınmayan okullardan başvuru yapıldığı için reddediliyor.

BAŞKAN – Mesela, tanınmama, Amerika hani...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Amerika kendisi tanımıyor.

BAŞKAN - Ha, kendi de tanımıyor.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet.

BAŞKAN – O ülke tanımıyorsa otomatik çıkarıyorsunuz.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – O ülke tanımıyorsa biz de tanımıyoruz, o ülke tanıyorsa biz de tanıyoruz. Ama birkaç ayrıcalıklı program olabilir, bunların da YÖK’ün aldığı tanımama kararları çerçevesinde tanımıyoruz bunları da.

BAŞKAN – Aslında problem, sınava elbette girmeli, özellikle tıp sektöründe bu çok fazla var.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, tıpta çok fazla.

BAŞKAN - Hatta, Sayın Bakanımızla görüşme talep eden ciddi bir grup Antalya ve Bursa’dan, Kafkaslar, “Ahıska Türkü” yüz, işte, problemlerimiz var.” dedi ama hani tıp gibi çok ciddi, hayati önem taşıyan alanda o sınava girmek zorundasınız.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yani, bu konuda açılan mahkemeler var tabii ve mahkemeler de YÖK’ü haklı buluyorlar, insan sağlığını etkileyen, doğrudan etkileyen alanlar olduğu için bunların seviyelerinin tespit edilmesini...

BAŞKAN – O hâlde sektör farklılığı da vardır, tanıma ve denklikte yani buna benzer az önce sınır da çizilen alanlarla alakalı, değil mi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet.

BAŞKAN - Ya, rakamlar açıkçası çok da problem edecek, bu başlığa girecek kadar değil mesela halbuki. Hani, 4.507 kabul var başvuru toplamında, 184 zaten ülkenin tanımadığı, 1.600’ü sınava girecek yani elbette girmeli.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – 1.600’ü sınava girecek, 378 lisans tamamlama var mesela, bunlar da çoğunlukla...

BAŞKAN – Yarı bırakmış, burada mı tamamlayacak?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yok, hayır, oradaki eğitim, mesela hukuk eğitimi almış, Türk hukuk sistemine hâkim olmadığı için Türk hukuk sistemiyle ilgili ders alması gerekiyor.

BAŞKAN – Ek ders alması lazım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Avrupa’da bir çok ülkede üç yıl lisans eğitimi ama bizim ülkemizde dört yıl, orada da bir eksik olabilir. Veya transkript incelemesi yapılıyor sanırım, transkriptlere bakılıyor.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, orada da eksiklikler tespit ediliyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Eksiklik varsa... Ama o bir ret değil, o iyi bir şey aslında.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Yani, mesela, işletme programında da eksik ders tespit edilmiş olabilir, illa bir mühendis olmasına gerek yok, bir sosyal alanda da ders eksikliği olabilir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ya, o alt komisyonun vereceği kararlar ilgili.

Şimdi, burada ortaöğrenimini Türkiye’de tamamlayıp yurt dışında bir üniversiteye gidecekler. Şimdi, bir de bu bizim yurt dışında yaşayan gençlerimizin ortaöğrenimini de tamamlamış, yükseköğrenimini de yurt dışında tamamlamış, onları mesela burada gelip işte dönüş yaptı, burada Türkiye’de bir yerde çalışacak. Mesela, ortaöğrenimini tamamlamamış ama tamamen yurt dışında eğitimini tamamlamış, onlar için de aynı prosedürler mi?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Hayır, onlar için bir YGS puanı istemiyoruz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Öyle bir durum yok zaten.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet. Onların zaten özellikle bu “ortaöğretimini Türkiye’de tamamlamış” kelimesi var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, o çok önemli.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Onlardan istiyoruz sadece bu puanları. Onlar normal eğitim süreçlerine tabi oluyorlar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Onlar normal geliyorlar...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Bir yabancı uyruklu ile bir Türk uyruklunun arasında hiçbir fark yok. Türk vatandaşı da olsa hiç fark etmiyor yani onların başvuru işlemlerinde bir farklılık olmuyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çünkü biz, hani bu Komisyon çalışmalarına daha çok, bizim oradaki vatandaşlarımızın eğitimiyle ilgili sorunları, özellikle denklik konusundaki sıkıntıları ve yükseköğretime olan ilgilerinin azlığı yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın, gençlerin... Ama onlarla ilgili burada herhangi denklikle ilgili bir sorun olmuyor çünkü sınava tabii olmaktan korkuyorlar, işte buraya uyum sağlayamayacaklarını düşünüyorlar ama onlarla ilgili böyle bir kısıt yok.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Onlarla ilgili böyle bir kısıt yok. Onlar çünkü bizim ÖSYS süreçlerimize dâhil değiller.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Değil zaten, evet.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Zaten değiller, liseyi orada okumuşlar. Onlar sanki bir yabancı uyruklunun başvurusu gibi düşünün, bu şekilde.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamam, orada bir sıkıntı olmayacak.

BAŞKAN – Devam edelim Aylin Hanım.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Bir de böyle bir sütun grafiği var. Yine, göreceğiniz üzere Amerika’dan en fazla başvuru. İkinci sırada Azerbaycan. Üçüncü sırada, gördüğüm kadarıyla, Balkanlar ve Avrupa, en az da Asya Pasifik ülkeleri.

BAŞKAN – Nüfus yoğunluğunun olduğu alan ama Amerika’nın ilk sırada olması çok ilginç, yani Avrupa’da...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok ama, üniversite sayısı ile ilgili bir durum.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Evet, özellikle yüksek lisans eğitimi için gidiyorlar ve onların...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ve alternatif çok fazla, çok sayıda üniversite var.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Denklik süreçleri de hızlı oluyor ayrıca Amerika’da. Yani, daha çok iyi okul grupları orada olduğu için.

BAŞKAN – Aslında bu bile bir branş olabilir, yani sesli düşünüyorum. Hani, Malta nasıl tüm eğitim anlamında gelirinin yüzde 78’ini buna yapmış. Bir ada “full” böyle, Balkanları da işte Kafkasları da Orta Doğu’yu da hele etrafımız... Bu anlamda farklı bir projelendirme olabilir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bizde bu noktada bir değişim oldu sanırım, yurt dışı öğrenci sayımızı artırmak anlamında bu yönde çalışmalar var Türkiye’de.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Tanıma belgesine değinmiştik, denklik belgesi niteliği taşıyor.

Benim sunumum bu kadar, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aylin Hanım, çok teşekkür ederiz. Eğer farklı bir programınız var ise... Çünkü Millî Eğitimden sonra biz de toplantıyı tamamlayacağız, ayrılabilirsiniz, katılır katkı da sunabilirsiniz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Ben bir şey sorabilir miyim Başkanım.

BAŞKAN – Pardon, buyurun.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Master ve doktora öğrencilerinin denkliği ile lisans düzeyindeki denklikler arasında farklılık var mı ülkeler bazında?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Doktora hakkında bir şey söyleyemeyeceğim sayın vekilim, çünkü orası Üniversitelerarası Kurulun görev alanında, doktora denkliklerini biz yapıyoruz. Biz, lisans, yüksek lisans ve ön lisans diplomalarının denklik işlemlerini yapıyoruz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Onlarda farklılık var mı, lisans ile yüksek lisansın denkliğinin tanıma anlamında yani, bir farklılık var mı?

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Lisans ve yüksek lisans belgeleri bazında bir fark var. Yüksek lisansta tezini istiyoruz, tez örneğini istiyoruz, onun haricinde başka bir... Sadece belgede bir farklılık var.

BAŞKAN – Evet, Aylin Hanım, çok teşekkür ediyoruz bilgileriniz için.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Ben çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Burada ifade edemediğiniz ama ayrıca yazılı olabilir, hani aktarayım diye arzu ettikleriniz olursa yazılı olarak Nezihe Hanım’a da aktarabilirsiniz devamında.

Çok teşekkürler.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Çok özür diliyorum, Aylin Hanım’a bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, tabii, lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER
– BİMER’den bize sıkça ulaşan sorular oluyor yani bu denklik işlemleriyle ilgili sürecin uzun vakit aldığı, hatta bir sene, iki sene kadar bekleyen, sürecin uzun sürdüğüne dair sorular var, bu konuda...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Onun 2 temel nedeni var, bir tanesi: Diploma teyitlerinde cevap alamamamız yani defalarca yazıyoruz, tekrar yazıyoruz, bir türlü cevap alamıyoruz. Diplomasını teyit ettikten sonra, eğer alanında sıkıntı yoksa, Türkiye’de karşılığı olan bir programsa denkliğini alıyor; eğer alanında bir yetersizlik söz konusuysa STS kararı veya lisans tamamlama kararı... Bu da süreci uzatan bir şey oluyor. Eğer Türkiye’de alanın karşılığı yoksa ki daha çok bu Sovyet Rusya döneminde alınmış diplomaların Türkiye’de kesinlikle hiç karşılığı yok. Çok özelleşmiş diplomalarla karşılaşıyoruz, bunlar için de, alan tespiti için yazışmalar yapmamız gerekiyor, bunlar süreci uzatan faktörler oluyor ama en çok teyit aşamasında bekliyoruz, ilgili de STS’yi kazanmak için bekliyor.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Zeynep Öçgüder, Millî Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünden Avrupa Birliği ve Projeler Koordinasyon Daire Başkanımız.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Sayın Başkan, çok değerli milletvekillerimiz, değerli Komisyon üyelerimiz; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili genel bir bilgi vererek başlamak istedim sunumuma, daha sonra eğitime yöneleceğim. Çok fazla sayısal veriye boğmadım ama istatistikler yanımızda mevcut, hem bizim yanımızda hem de Yükseköğretim Genel Müdürlüğümüzden gelen Daire Başkanımız Ebubekir Beyde, öğretmenlerimize yönelik veriler yanımızda hazır.

Evet, hepinizin bildiği gibi, 1960’lı yılların başında, özellikle Batı Avrupa ülkelerinde iş gücü piyasasında meydana gelen boşluğu doldurmak üzere bu ülkelere yönelik göç sürecimiz başlamıştır. Türkiye’ye geri döneceği düşüncesiyle yurt dışına giden vatandaşlarımızın büyük bir bölümü de o tarihlerde ilk etapta ailelerini ülkemizde bırakıp, Türkiye’de bırakıp kendileri çalışmaya gitmişlerdir. Tabii o yılları düşünecek olursak özellikle Almanya bağlamında, ara elamandan ziyade ağır iş gücünde kullanılan, istihdam edilen işçilerimiz bunlar.

İşçi akımının düzenli gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak ve işçilerin ve işverenin ihtiyacını karşılamak üzere Türkiye’yle birtakım ülkeler arasında iş gücü anlaşmaları imzalanmış. Sürece bakacak olursak 1961’de Almanya’yla başlayan süreç Avusturya, Belçika ve Hollanda’yla 1964’te; Fransa’yla 1965’te ve Avusturya’yla 1967’de bu anlaşmaların imzalanmasıyla tamamlanmış ve 1974 yılına kadar da Türk işçilerinin Batı Avrupa’ya özellikle göçü aralıklarla devam etmiştir.

Bugüne döndüğümüzde yurt dışında yaşayan Türk nüfusunun önemli bir bölümü sürekli ikamet ediyor yurt dışında, hele hele üçüncü kuşak olarak adlandırdığımız kuşak artık tamamen orada yaşayan vatandaşlarımız. Birçoğu yaşadıkları ülkenin vatandaşlığını almışlar ve günümüzde yurt dışında yaşayan Türk nüfusu hem ailelerin eskiye oranla artık birleşmesi hem de görece daha fazla doğum oranına bağlı olarak artış göstermekte.

Hem ailelerin birleşmesi, nüfus oranının artması ve artık ikinci ve üçüncü kuşağın orada sabit bir şekilde kalıyor olması bizim Türk vatandaşlarımızın istihdam statülerini işçi sınıfından çıkarmış ve daha üst kademelere taşımıştır. Şu anda bildiğiniz gibi çok farklı meslek gruplarında Türk vatandaşlarımız var yani akademisyenlikten tutun da sanatçı, politikacı, doktor, mühendis gibi alanlarda, tabii bu üçüncü kuşağın da artık orada sabitlenmesiyle daha da artarak devam etmekte.

Bu durumda göç alan ülkelerce vatandaşlarımız artık misafir vatandaş konumundan çıkmış ve ikinci ve üçüncü nesle yönelik bir eğitim politikası da bizim karşılaştığımız sorunların başında geliyor eğer eğitime kayacak olursak. Nedir bu sorunlar? Yurt dışında yaklaşık 5 milyon vatandaşımız var ki bu 5 milyonun 3 milyona yakını Almanya'da yaşamakta ve bu vatandaşlarımız yaşadıkları ülkelerin sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik hayatına etkin biçimde katılarak aynı zamanda ana vatanları, ana dilleri ve öz kültürleriyle bağlarını korumaya da devam etmektedirler, çalışmaktadırlar yani entegre oluyorlar sosyal hayata, kültürel hayata, siyasi hayata, çalışma hayatına ama bu entegre olma sürecinde yaşadıkları hani zorlu tutunabilme bir o kadar da kültürlerine ve dillerine tutunabilmeyi de yanında getiriyor ve önem arz ediyor. Bizim de özellikle Millî Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü olarak en birinci misyonumuz Türk dilinin ve Türk kültürünün yurt dışında korunması, yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaları yürütmek.

Bu durumda bizim vatandaşlarımızın başlıca sorunlarına bakacak olursak; eğitimde birtakım sorunları var, istihdamda, siyasi haklarda, yabancılara yönelik ayrımcılık ve tabii farkındalıkla ancak kırılacak olan birtakım önyargılar bağlamında sorunlar yaşıyorlar.

Türkçe ana dil eğitimine gelecek olursak, vatandaşlarımızın hem Türkçeye hem de yaşadıkları ülkenin diline aynı derecede hâkim olmaları tabii ki onların orada hem istihdam edilebilirliğini hem entegrasyonunu daha kolaylaştırıyor. Bu anlamda, okullarda Türkçe ve Türk kültürü dersini vermeyi biz önemsiyoruz. Ancak bu dersler maalesef mecburi değil, isteğe bağlı.

Özellikle kadınlarımıza değinecek olursak kadınların büyük bir kısmının eğitim düzeyinin düşük olması...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - O konuya geçmeden bir şey soracağım.

Mecburi olmayan derslerdeki katılım yani isteğe bağlılığı dikkate alındığında bizdeki katılım ne kadar, Türk öğrencilerinde? Yani öyle bir istatistiğiniz var mı? Yani işte mecburi olunca yüzde 100 katılım oluyor ama ihtiyari katılımda tercih etmeyen Türk vatandaşlarımız var mı anlamında soruyorum, böyle bir istatistik var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Tercih etmeyen Türk vatandaşlarımız tabii ki var. Şimdi, bu dersler mecburi ders saati dışında olduğu için bir kere hani mecburi dersler bittikten sonra konuluyor. Mekân olarak sıkıntı yaşıyoruz. Diyanetin mekânlarını kullanıyoruz ya da birtakım dernek, vakıflar üzerinden mekânlar kullanıyoruz. Öyle olunca çocuklarını, kız çocuklarını da göndermek istemeyen vatandaşlarımız olabiliyor. O anlamda yaşadığımız birtakım sıkıntılarımız var.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Yani ne kadar? İstatistiksel bir veri var mı bu anlamda, ne kadar Türkçe veya şeye katılım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Sayın Vekilim, şimdi, bunlar mecburi olmadığı için açıkçası çok fazla katılım yok maalesef.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Çok kötü bir şey ama gerçekten.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Evet, yani yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın oranıyla oranlarsanız yüzde 10 civarında katılım.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Katılan mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Evet.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Bu çok temel bir sorun aslında.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Yani bu zaten daha çok Avrupa'ya yönelik bir sistem. Çünkü bizim başka ülkelerde Türk okullarımız var. O Türk okullarının dışında bir sistem bu. Avrupa'ya Türk işçisi olarak giden zamanında ailelerin çocuklarına yönelik bir sistem. Çocuklar normalde, örnek veriyorum, Almanya'da yaşıyorsa çocuk zaten gün içinde Alman okuluna devam ediyor, sistem öyle işliyor. Alman okuluna devam ediyor, okul saati bittikten sonra bizim Türkiye Cumhuriyeti devletinin oraya gönderdiği öğretmen geliyor, çocuk isterse kalıyor o öğretmenle bir iki saat bir eğitim yapıyor, istemezse kalmıyor. Mecburi değil zaten, gönüllülük esas olduğu için ve çocuk okuldan sonra da kalmadığı için, kalmak istemeyeceği için... Mesela toplam 160 binmiş öğrenci sayımız, Avrupa'da bu şekilde.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Türkçe derslerine katılanlar mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Evet, Türkçe ve Türk kültürü dersine katılan öğrenci sayımız 160 bin.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Kaç öğrencimiz var toplamda?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Onun tam bizde istatistiği yok. Yani çünkü...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yani Almanya'dan bahsediyorsak Almanya'daki normal resmî ortaöğretim kurumunun ya da okul öncesinden mi başlıyor bu, nasıl hani orada?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Okul öncesinden başlıyor, tabii, tabii.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Değil mi okul öncesinde. Normal eğitimi tamamladıktan sonra...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Ana okuluna gidiyor mesela, o çocuğa yönelik...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama burada neticede eğitim veriliyor. Burada ailelerin belki biraz daha bilinçsiz yani bir talep neticede, isteğe bağlı olması...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Tabii, yani talep etmesi lazım, istemesi lazım, gönüllülük esasıyla, kimseyi bu konuda da zorlayamayız. Belki kendi propagandamızı yapabiliriz ama zorlama mümkün değil.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Yüzde 10 dediğinizde, o zaman 1 milyon 600 bin civarında öğrenciye denk geliyor. O zaman yüzde 10'dan fazla bir sayı 160 binse bu dersleri alan öğrenci sayımız yüzde 10'dan fazlaya tekabül eder gibi geliyor. Çünkü 1 milyon 600 bin öğrenci yoktur orada zannedirim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Almanya ölçeğinde yapılan şeyde mesela Almanya'da bizim 550 öğretmenimiz var. Yani toplamda Almanya'da Millî Eğitim

adına görev yapan yaklaşık 550 öğretmenimiz var. 14 farklı şehirde görev yapıyor öğretmenlerimiz ve yüzde 10'una ancak ulaşabiliyoruz. Yani öğrenciler ve aileler ancak onların da talebiyle olabilecek bir şey. Ve bu aynı zamanda...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Yüzde 10, 160 bin kişiye diye dedim ben o zaman 1 milyon 600 bin mi öğrenci var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Bir de başka bir şey daha söyleyeceğim sayın vekilim, mesela başka STK'lar aracılığıyla da yapılıyor bu eğitimler. STK'nın birine gönderiyorsa çocuğunu eğitime şöyle devam etmeyebiliyor o da. Yani sadece bu bizim kendi hani Millî Eğitim Bakanlığının yaptığı resmî... Ama hani başka STK'lar aracılığıyla da insanlar çocuklarını Türk kültürü ve Türkçe eğitimine gönderebiliyorlar.

BAŞKAN - Çözüm önerisi çok değerli burada. Bir tane Belçika'dan örnek vereceğim, şimdi, bu üçüncü kuşak ama orada doğmuş, oranın dilini biliyor ama aile Türkçeyi de unutmaması ama aynı zamanda dinî değerler anlamında da bir eğitim oluyor. Şimdi, o üç çocuktan 2'si hem Türkçe eğitimle alakalı bir tanesi arzu ettiği için devam ediyor, hafta sonu da dinî olan camisi veya STK deniyor orada da bazı ailelere.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Genelde cami dernekleri eliyle de yürütülüyor.

BAŞKAN - Hah, oraya da gidiyor. Yani çocuk inanılmaz yoğun bir yapı yani ya o sistemden ya hafta sonları farklı bir şey olacak yani şöyle bir şey olacak yani şöyle düşünüyoruz: Burada saat beş-altı gibi çocukların eğitimi bitiyor –benim on yaşında oğlum var- e, saat akşam yedide zaten bitmiş bir çocuğa gel şimdi de Türkçe dersi al, bu pratikte çok anlamlı değil, zor. Acaba çözüm önerisi olarak, yani bir çözüm önerisi, daha verimli olmak adına...

Nahit Bey, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MEHMET NAHİT ÇELİK – Müsaade ederseniz...

Şimdi, Almanya'da şu an itibarıyla 290 bin civarında öğrencimiz var. Bu bizim resmî kayıtlarda olan öğrencimiz. İlkokul, ortaokul yani liseye giden öğrencimiz, meslek okullarına giden de dâhil. Yalnız, biliyorsunuz, malumunuz, 2010 yılından sonra Almanya'da doğan çocuklarımız Alman vatandaşı oldu. Onun için Almanlar bu sayıyı bize vermiyorlar. Yani diyor ki: "Bunlar Alman vatandaşı." O sayıyı vermedikleri için aslında bizim öğrenci sayımız 500 binin üzerinde Almanya'da.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Ama resmî, bizim bildiğimiz rakamlar bunlar yani şimdi, Alman Hükûmetinin ya da Alman devletinin bize vermediği istatistiklere hâkim olamayız sayın vekilim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Alman vatandaşı olan Türk öğrencilerimizin istatistiğini bilmiyoruz. Dışişleri Bakanlığındaki sunumda da aynı sorun...

BAŞKAN - Ki anne baba da eğer vatandaşlıktan çıktıysa veya izinle çıktıysa ama yine bir illiyeti var ise bilinmesi lazım aslında öyle değil mi? Veya bununla ilgili bir çalışma yapılmalı yani 290 bin...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Ama işte orada galiba Nüfus İdaresi Başkanlığının falan da devreye girmesi lazım yani bu Millî Eğitim Bakanlığının tek başına yapabileceği bir şey değil.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, neticede başka bir ülkenin vatandaşlarının bilgisini istiyorsunuz, buna çok izin vermeyebilirler Millî Eğitim Bakanlığı olarak.

BAŞKAN – Çifte vatandaşlık Hollanda'da mı yoktu?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Almanya’da var çifte vatandaşlık ama şimdi şöyle bir durum oluyor: Oranın bütün haklarından yararlanmak için doğrudan Alman vatandaşı oluyorlar yeni nesil çocuklar. Çifte vatandaşlık değil de doğrudan Alman vatandaşı olmayı tercih ediyorlar.

BAŞKAN – O zaman, burasıyla ilgili hiçbir hak talebi de olmuyor, öyle değil mi?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yabancı uyrukluymuş gibi oluyor.

BAŞKAN – Mavi kart uygulamaları var, buradaki yasal hakları var, onları alamıyor o hâlde.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, tercihini eğer Alman vatandaşlığı yönünde kullanmışsa...

BAŞKAN – Peki, 290 bin çok ciddi bir sayı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MEHMET NAHİT ÇELİK – Evet, Yurt dışında Türkçe-Türk kültürü derslerine devam eden öğrencilerimiz iki yıl önce 185 bindi, bu sayı düşüyor. Bu sayının düşmesinin sebeplerinden birisi Alman vatandaşlığına geçiş. Mesela Hollanda’da 2004 yılı itibarıyla Türkçe-Türk kültürü dersleri kaldırıldı, öğretmen ataması yok ve bu derslerin çoğu derneklerde veriliyor. Bunlar, tabii, sıkıntı şey ediyor. Yeni bir uygulama mesela...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK - Belçika’da da aynı sorunu yaşıyoruz, yani artık bizden bu sistemle gönderdiğimiz Türk öğretmeni almıyorlar. Biz burada sınavı yapıp, karar verip göndersek bile oradaki Hükümet “Hayır, göndermeyin.” diyor, vize vermiyor öğretmenlere ve kabul etmiyor. Yani biz yavaş yavaş, son birkaç yıldır bu sorunu da yaşamaya başladık Avrupa ülkeleriyle ilgili. Yani “Ben kendi ülkeme entegre olmuş insanlar istiyorum, sizin bu tür bir eğitim yapmanızı istemiyorum.” deyip bize zorluk çıkarıyorlar, birçok ülke kesti.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Belçika ve Hollanda.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Aynen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Din adamlarını da almıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Aynen, din adamlarını da almıyor. Din eğitimi vermek üzere Diyanetin gönderdiklerini de almıyor, bizim Türkçe eğitimi vermek üzere gönderdiğimiz öğretmenleri de almıyor. Biz şimdiye kadar bunu problemsiz götürüyorduk ama son birkaç yıldır ciddi problemler yaşıyoruz. Bırakın istatistik almayı, biz öğretmen gönderemiyoruz artık.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu boşluğu da sivil toplum kuruluşları, işte, cami dernekleri var...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Tabii, bu neticede de ne yapıyor orada yaşayan vatandaş? Sivil toplum kuruluşlarına, cami derneklerine yöneliyor mesela. Yani cami dernekleri aracılığıyla, daha çok onlar eliyle bu Türkçe dersi ve Türk kültürü dersi yürümeye başlıyor, çünkü resmî olarak almıyor bizimkileri.

BAŞKAN – Çözüm olarak ne öneriyorsunuz? Az önce YÖK’ten Aylin Hanım konuşma yaparken söylemişti, yani mesela Diyanet şöyle çözüyordu: Hani, geliyor burada ilahiyat eğitimi alıyor...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Yani biz oralarda daha çok yerinden temin yani Türkoloji...

BAŞKAN – Burada eğitimini alıyor...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Biraz da oralardaki üniversitelerde bu Türkoloji kürsülerinin kurulup yaygınlaştırılması, belki Türkoloji bölümlerinden mezun olan ama oranın vatandaşı olan insanların istihdam edilerek bu eğitimin yapılması gibi politikalar geliştirmek zorundayız biz. Ama bunu yaparken de daha üst düzeyde politik karar vericilerin girişimlerde bulunup belki orada, işte, Türk çocukların yoğunlukla yaşadığı yerlerde nasıl biz Millî Eğitim Bakanlığı...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Enstitüler açılması gibi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Enstitülerden ziyade sayın vekilim, nasıl biz Millî Eğitim Bakanlığı olarak lehçeler, Türk lehçeleri, mesela Zazaca, bunları seçmeli ders yaptık, onlar da kendi eğitim sistemleri içinde Türkçeyi seçmeli ders yapabilirler ve çocuk okulda seçip o dersi belki değerlendirebilir yani kendi eğitim sisteminin içinde.

BAŞKAN – Bunun için bir oran istiyorlar. Mesela Makendonya’ya gittiğimiz zaman...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – O oranı kendileri bilecekler ama, yani, şimdi, orada bilmiyor mu onlar, nüfus sayımı yapmıyorlar mı ya da işte, Türk nüfusunun nerede yoğun yaşadığını falan...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kayıtlı öğrenci sayısından bu belirgin hâle gelir bir şekilde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Tabii, yani Türk kökenli ne kadar öğrenci yaşadığını biliyorlardır, bunları bilecek olan onlar. Biz gidip onların ülkesinde bu oranı alamayız, bu sayımı yapamayız, onlar yapacak. Ve böyle, belki, hani seçmeli...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Üst düzey... Dediğiniz gibi “Uluslararası anlaşmalarda eğitim” başlıklı iş birliklerinin yapılması gerekiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Aynen. Yani Türkçe dersi seçmeli ders olacak mesela Almanya’da ve çocuk o Türkçe dersini kendi eğitim sistemi içinde...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şimdi, şöyle bir durum da var: Bu aslında eğitim politikasıyla da, YÖK’ün yeni stratejisiyle de çok uyumlu çünkü biz Türkiye’de de, daha dışa açık, işte, yurt dışından gelecek öğrenci sayısını arttırmak gibi bir amacımız var. Aslında buna tam da uyumlu, orada yabancı uyruklu bir öğrenci de Türkçe dersini seçebilir ve Türkiye’de eğitim almak isteyebilir ileride, o, işte, denklik anlamında da kolaylık sağlayacaktır. Aslında hepsi ortak bir stratejinin sonucu, belki oradan da biraz daha üst düzey baskı yaparak Türkçe dersi verilir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – İşte, burada bu komisyonların önemi ortaya çıkıyor sayın vekilim. Yani, mesela, kurumlar arasında koordinasyon bazen çok zor olabiliyor ama bu tür komisyonlarda bu kararlar alınıp, işte, pişirilip, ilgili kurumların ilgili birimleri çağırılıp daha üst düzeyde de politik karar vericiler babında hani takip edilip...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Devletler arası ikili görüşmelerde gündeme gelmesi gereken, yoğun nüfusumuzun olduğu ülkelerde... Ve biz, işte, Türki cumhuriyetlerden çok sayıda, Afrika’dan özellikle son yıllarda çok sayıda öğrenci alıyoruz yani Türkiye’ye -ben üniversiteden geldiğim için- çok sayıda yabancı... Mesela sadece bizim öğrencilerimizi Türkçe eğitelim değil, bizim stratejimiz hani genel olarak Türkçenin seçmeli ders olarak öğretilmesi, ileride, çünkü yükseköğretimde Türkiye’yi tercih ederken de bu öğrencilere kolaylık sağlanması anlamında.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Zaten YÖK olarak da bu yabancı öğrenciler için kontenjanlar var, onlar için yabancı öğrenciler burada kabul ediliyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, tabii onlara da...

BAŞKAN – Avantaja bile dönüşebiliyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Zaten onlara burayı cazip hâle getirebilmemiz için Türkçeden belki bir çıkış yapabiliriz, hani o noktada da...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Burada anladığım problem, gördüğüm kadarıyla, naçizane, fiziki veya birtakım maddi yetersizliklerden çok yani Türkiye'nin çalışmaları bakımından, Avrupa'nın bu anlamda bir karşı koyuşu, bir politikası orada kültürel entegrasyonu sağlıyor fakat kültür göçüne izin vermiyor, yani oraya gelen benim kültürüme, benim değerlerime adapte olsun...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Adapte olsun...

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – Bunun için bu kararları alıyorlar.

BAŞKAN – Dil zorunluluğu getirdi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Sayın vekilim, bundan birkaç yıl önce haberlere de yansımıştı. Hollanda'da evde Türkçe konuşulduğu zaman çocukları ailelerin elinden alıyor.

YÖK DENKLİK BİRİMİ SORUMLUSU AYLİN AKIN – İşte, bu bir politika yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK - Bu okul öncesi döneminde oluyor üstelik de, yani Türk çocuğu, Türk kökenli, gitmiş oraya, okul öncesi döneminde, çocuk 3 yaşında falan okul öncesine başladığında hâlâ Hollanda dilini konuşmıyor ve Türkçe konuşuyorsa, aile içinde bu çocuğa buradaki dil öğretilmiyor deyip çocuğu alıyorlar ailelerin elinden, yani böyle dramatik olaylar da yaşıyoruz şu anda biz. Onların politikaları şu anda böyle, o yüzden de biz onlardan ne istatistik alabiliyoruz ve öğretmen gönderme konusunda sıkıntılar yaşamaya başladık son birkaç yıldır. İşte, Belçika kesinlikle artık kapılarını kapatıyor yani sıkıntılar yaşıyoruz bununla ilgili.

BAŞKAN – Haftaya oradaki Gençlik Merkezinden bu konuda brifing alacağız, yani elinden alınan çocuklar, onların eğitimi ve oranları konusunda.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MEHMET NAHİT ÇELİK – Sayın Başkanım, buna ilaveten, Bavyera eyaleti Münih şehrinde, biz, Türkçe-Türk kültürü dersleri hemen hemen hiç veremiyoruz. Sebebi de okullarda kira ücreti istiyorlar, işte, temizlik ücreti istiyorlar, sigorta ücreti istiyorlar. Bu konuda 2007 yılında Dışişleri Bakanlığı, Başbakanlık, Millî Eğitim Bakanlığı üçlü bir komisyon olarak bütün eyaletlerde eğitim bakanlıklarını ziyaret ettik, belediyeleri ziyaret ettik çünkü orada okulların temizliği, bakımı, sigorta işleri belediyeye bağlı. Eğitim bakanlığı diyor ki: “Ben karışmam.” Belediyeye gidiyorsunuz, zaten ters. Şimdi, anaokulu için gidiyorsunuz, diyorlar ki: “Biz eğitim bakanlığına bağlı değil, kiliselere bağlıyız.” Kiliseler de zaten belli. Mesela en son örnek: Biz aralık ayında Türkiye'den gönderdiğimiz kitaplar için Münih'te gümrük parası ödedik, gümrük aldılar, dediler ki: “Bu kitaplar için gümrük alıyoruz.” Yani mesela bir Rastatt olayı vardır 2007-2008'de, Türkçeyi tamamen kaldırdı belediye, “Veremiyorum yer.” dedi. Mahkemeye sonunda kazanıldı. Yani bir taraftan... Bir de Almanya'nın en büyük sıkıntısı federal olması, eyaletler arasında farklılık var. “Almanya'da okul açabiliriz.” diye, daha önce Sayın Başbakanımız, şimdi Cumhurbaşkanımıza söylendi. Aslında açamıyoruz çünkü eyaletlerin yetkisinde. Eyaletler de federal düzeye atıyor, yani aralarında paslaşıyorlar ve bir çözüm getirmiyorlar efendim.

BAŞKAN – Peki, siz mevzuat anlamında nasıl bir şey öneriyorsunuz, yani ne yapılabilir? “Üst düzey politik” dedi Funda Hanım, hani “Politik çözümlerle mümkün olabilir.” dedi, mevzuat değişiklikleriyle mümkün olabilecek...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Sayın vekilim, bizim yaptığımız buradaki mevzuat değişikliği onları bağlamaz ki.

BAŞKAN – Yok, bu anlamda demiyorum, mesela karşılıklı anlaşmalarla yapılabilecek, iş birliği...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Onunla ilgili birkaç şey ekleyelim çözüm anlamında.

BAŞKAN – Mesela Makedonya’ya ben gittiğim zaman, toplam 7 tane köy tamamen ana dilde, Türkçe eğitim yapıyordu. Orada bir mevzuatla ülkeler kendi aralarında anlaşmış, üst protokol, uluslararası sözleşmelere imza atmış ama ortaokul kısmında kendi dilini kullanıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Onlar geçmişten tabii...

BAŞKAN – Hemen, mecburen, entegre olacak, üst eğitim almak istiyorsa yaşadığı ülkenin dilini alacak ama ana dille ilgili ifade ettiklerinizin hiçbiri yok, tabii küçük bir ülke, ayrı bir konu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Şimdi, onlarla ilgili bizim de burada geliştirdiğimiz birtakım şeyler var. Birincisi, bu Avrupa’daki karşılaşılan sorunlarla ilgili olarak, bunun ilk adımı şu anda bakanlıklarda görüş için yazıda olan, yakında Meclise de gelecek olan “mahallinden görevlendirme yönetmeliği” adı altında yeni bir yönetmelik yapıyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Ama şu anda taslak hâlinde o, çalışılıyor Millî Eğitim Bakanlığında.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Usta öğreticilik, çalışıldı, bizden çıktı, diğer bakanlıklarda şu anda görüş bekliyor.

BAŞKAN – Az önceki bahsettiğim olay, yerinde alma. Dil eğitimi, ilahiyat eğitimi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Benim de söylediğim oydu aslında sayın vekilim, atıfta bulunmuştum ya, yerinden temin... Biz o yönetmelikte de yapıyoruz onu.

BAŞKAN – Ebubekir Bey, bu çalışma ne zamandır var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Geçen yıl biz bununla ilgili bir çalışmayı başlatmıştık ancak önümüz seçim olduğu için “Seçimden sonraya kalsın.” denilerek “Daha güçlü bir mutabakatla çıkar.” denilmişti. Seçim süreci de biliyorsunuz uzun olduğu için bu döneme kadar geldi. Biz, bakanlığımızın, işte, yeni değişiklikler vesaire, onlardan sonra... Bu son dönemde, hem bakanımızın hem müsteşarımızın hem genel müdürlerimizin onayından geçti ve diğer...

BAŞKAN – Tam tanımı nedir?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Tam tanımı şu: Mahallinden sözleşmeli öğretmen ve sözleşmeli usta öğretici alımı yönetmeliği. Bununla hedeflediğimiz

şey de şu: O bölgelerde gerek bizim vatandaşımız gerekse bizim ihtiyaç duyduğumuz alanlarda, vatandaşımız olmasa dahi, onlara oturma ve çalışma iznine sahip... Yani bizi asıl engelleyen, bölgeye, mesela Belçika'daki öğretmenlerimize oturma izni verilmediği için hepsini geri getirmek durumunda kaldık. Avusturya din adamlarına oturma izni vermediği için hepsi geri geliyor, bunun gibi. Biz, o bölgeden bu ihtiyacı karşılayacak elemanları görevlendirip yine dernekler aracılığıyla, sivil toplum kuruluşları aracılığıyla dil eğitimini, din eğitimini vesair devam ettirmeyi hedefliyoruz. Buradaki bu yönetmeliğin asıl amacı da... Şu anda onların koymuş oldukları bu barajların aşılması belki üç yılı, beş yılı, on yılı bulacak resmî anlamda, siz o arada bir nesli kaybediyorsunuz, yani bu zamanı telafi etmek amacıyla biz bu yönetmeliği çıkarıyoruz, inşallah gelecek yıl da bu yönetmelik yürürlüğe girecek ve biz bundan sonra...

BAŞKAN – Belki hızlandırılabilir yani Yurtdışı Türkler de bu konuda iyi bir çalışma yapmış.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Yani gelecek yılı hedeflediğimiz için, yani o döneme çıkarsa hızlı sayılır bizim için. Yani bu yıl zaten...

BAŞKAN – Bunun için kanun mu yoksa normal yönetmelik değişikliği yetiyor mu, genelge?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Maddi külfet getirdiği için devlete kanun olarak çıkması lazım.

BAŞKAN – Plan ve Bütçede görüşülecek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Evet.

BAŞKAN – Anladım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sözleşmeli öğretmen, usta öğretici alımı sağlanacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Mahallinden, yerinden.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Oturma ve çalışma izni olması şartıyla.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Evet.

BAŞKAN – Ama bu sadece Millî Eğitimde değil, Diyanet de onu bu şekilde çözmeye kısmen başlamış veya o da mı bunu bekliyor?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Diyanet de bizim yaşadığımız sıkıntıları yaşadığı için onlar da aynı yolu...

BAŞKAN – Ama fiiliyatta o nasıl deldi bu kuralı acaba? “Başladım.” dedi.

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET– Onlar yapıyor.

BAŞKAN – Sayı da verdiler hatta, kaçtı, 160 mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Onlar Diyanet Vakfı aracılığıyla.

BAŞKAN – Vakıf aracılığıyla yapıyorlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Resmî olarak onlar da birtakım esneklikler getirdiler ancak resmî olarak böyle bir yönetmelik olmadan sizin onu delme şansınız yok. Ancak onların çok güçlü bir vakfı var ve o vakıf binlerce kişiyi gerektiğinde sübvansede edebilecek konumda, o sebeple Diyanetin eli bize göre biraz daha rahat. Bizim de hedeflediğimiz, neticede, maarif vakfı var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Evet, maarif vakfı ama daha çıkmadı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Vakıf olması durumunda bizim de Diyanet Vakfı gibi güçlü bir kaynağa sahip olma şansımız olacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Bizim de mesela böyle bir çalışmamız var, o da yakında Meclise gelecek, torba yasa olarak gelecek değil mi? Torba yasa olarak hazırlandı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Yok, maarif vakfı torbada gelmeyecek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – Nerede gelecek?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – O ayrıca gelecek?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
FUNDA KOCABIYIK – “Maarif vakfı” diye bir vakıf çalışması hazırlığımız, o da Meclisten geçerse bizim de bu anlamdaki işimiz çok kolaylaşacak.

BAŞKAN – Tabii, ülkelerin tavrı, tarzı ve bu konudaki uygulamalarıyla doğru orantılı. Burada Almanya çok önemli, yaklaşık 3 milyona yakının yaşadığı Batı Avrupa’da başka bir emsalle yola çıkmak lazım yani her ülkeye göre spesifik çözümlerle yola çıkmak lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Burada şunu da unutmamak lazım: Almanya’yla olan münasebetimizde, yani 1950’lerden başlayan, 60’ların başı itibarıyla başlayan bir göç dalgası vardı ve o yıllarda Almanya’nın hâlen de devam eden bir uygulaması da var. Almanlar Türkleri geçici bir süreyle işçi olarak istihdam etmek istedikleri için, o yıllarda kendileri Türkiye’den öğretmen götürüp Türkçe kursları açmışlar bizim çocuklarımız için ve defaatle bizden de öğretmen talebinde bulunmuşlar, demişler ki: “Bize öğretmen gönderin, bu çocuklarınız Türkçeyi unutmasın.” Çünkü onların kaygısı şuymuş: Bunlar burada kalıverir.

BAŞKAN – Kalıvermiş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Kalmasınlar diye Almanya defaatle o dönemde bizle anlaşma yapmak istemiş, Türkiye’den kimse gitmeyince Almanlar gelip buraya anlaşma yapmışlar. Yani o zaman bizimkilerin genel şeyi... Yani “Bizim oraya gönderecek elemana ödeyecek paramız da yok, biz ona o maaşı da veremeyiz.” vesair gibi o dönemin anlaşmalarında var, “Siz öğretmeni gönderin maaşını biz ödeyelim.” diye. Ve nitekim, şu anda hâlen hem Avusturya’da hem de Almanya’da onların kadrolu Türkçe öğretmenleri var, o sistemi devam ettiriyorlar ancak daha küçük eskiye göre. O dönemde Almanya, işte -Türkler on yıllık, on beş yıllık anlaşmalarla gelmişler-

“Bunlar geri dönsünler.” diye böyle bir tavır içerisindeymiş, ancak sonradan Türkiye güçlenip de “Evet, ben vatandaşına sahip çıkıyorum.” demeye başladıktan sonra bu sefer aynı Almanya “Hayır, sen onlara karışma, onlar benim ülkemin vatandaşları, onların bir ihtiyacı varsa ben gidereyim...” Belki Avrupa’da bizim adımıza en büyük defans yapan ülke Almanya, en çok nüfusumuz da orada, hiçbir türlü resmî anlaşmalarla bu şeyi aşma imkânı tanımıyor, burada sivil toplum kuruluşları devreye giriyor. Yani o resmî rakamların dışında, biz kendimiz gittiğimizde de görüyoruz, şunu da milletimizin hususiyetlerine binaen söylüyorum: Mesela Avrupa Millî Görüş Teşkilatının 700 anaokulunda 45 bin öğrencisi vardı. Evet, bize resmî olarak yaptırmıyor, ancak orada teşkilatlanmış başka bir Türk sivil toplum kuruluşu bunu yapıyor.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Hâlâ var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Hâlen var.

BAŞKAN – 700 anaokulunda 45 bin öğrenci.

Bu rakamlar çok değerli, mesela, iki hafta önceki sunumda “Yeni bir sevgi evi tarzı açabilir miyiz?” dedik mesela, çocukları ellerinden alıyorlar ya. 5 bin çok ciddi bir rakam. Mesela “Annem beni öldürecek.” diye yazıyor sosyal medyaya, o bizde bir şeydir. Hani, “Eyvah, işte, terlik fırlattı, şöyle oldu, öldürecek...” O kelimeyi sosyal uzman alıyor ve o aileden gidiyor... Ve uğraşıyorsun bu sefer evladını oradan almaya. Hristiyan bir aileye, farklı ailelere...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Homoseksüel ailelere.

BAŞKAN – Yani Yusuf örneği gibi Hollanda’da, olabiliyor. Şimdi, dedik ki: Mevzuat itibarıyla sevgi evlerini -Türkiye’de şu beşer çocuğun yaşadığı- orada kurabilir miyiz? Mesela şu sistemle olamaz mı, şimdi söylediğiniz Millî Görüş 700 tane anaokulunda 45 bin evlat? 45 bin... Bu 5 bin çocuk mesela... Tabii içinde anne babası olmayan var, yetim olanlar var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Avrupa’nın kendi mevzuatı içerisinde böyle bir şeyin mümkün olacağını ben şahsen düşünmüyorum, yani zaten temel hedef burada çocukla aile arasındaki o şeyi koparmak...

BAŞKAN – Bağlı diyorlar, evet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Yani bunun arka planında böyle bir amaç var. Ona böyle bir imkân vermesi durumunda şunu yapmış olsa... Mesela atıyorum bir Türk aileden aldığı çocuğu daha iyi şartlarda başka bir Türk aileye verdiğiyle ilgili en ufak bir uygulama yok.

BAŞKAN – Ona şöyle diyorlar, yani yazışmalara baktığınız zaman, koruyucu aile önerisine: Türkler, ya oradaki şartları yerine getiremiyor, mesela atıyorum, 5 oda olacak, 2 oda olacak yani teknik şartları yerine getiremiyorlar veya aile de mahremiyet... Hani, inanç itibarıyla mahrem mi, değil mi? Bunu talep eden aile sayısı da az, yani bu duyarlılığı olup talep edenlerin de şartlarının uygun olanlarının oranı az deyip eleyebiliyor. Ama şöyle yapabilir: En azından dini İslam olan bir aileye verebilir hani. Lahey Sözleşmesi’ne göre aynısına vermek zorunda diyor, biz o maddeyi işletemiyoruz. Yani o maddedeki hassasiyeti onlar kendi vatandaşları adına yaptırabiliyorlar Türkiye’de veya başka ülkelerde. Bizim o hassasiyeti yapabilmemiz lazım, yani şu Millî Görüş dışında oradaki STK’larda rakam verebileceğiniz örnekler var mı Ebubekir Bey?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Sayı anlamında
şimdi Avrupa’daki en güçlü resmî STK olduğu için ben onun şeyini söyledim, diğer türlü orada farklı
farklı isimleri var ama, mesela, Türkiye’deki karşılığı olarak, işte, “Süleymancılar” olarak bilinen
kurumun yine aynı şekilde oldukça yüksek sayıda şeye sahip olduğunu biliyorum yani cami, dernek,
kültür merkezi... Onun dışında, yine bizim öğretmenlerimizin de görev yaptığı Türk ocakları, Alperen
ocakları, Alevi kültür dernekleri, bunların tamamına biz şey gönderiyoruz. Bir sivil toplum kuruluşu
gelip de bize “Benim buraya devam eden üyelerimin çocukları Türkçe kursu istiyorlar.” diyorsa hemen
biz oraya öğretmen gönderiyoruz.

BAŞKAN – Orada yasal bir engel yok, o zaman STK güçlenecek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Evet, zaten şu anda
Avrupa’daki çalışmaların yüzde 90’ı STK’lar üzerinden yürüyor.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Amerika’da da aynıısı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER –
Tabii, ailelerin de farkındalığını artırmak önemli.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, temel sorun o.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER –
Kesinlikle, yani aile göndermezse zorlayamazsınız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, tabii. Bu isteğe bağlı bir durum.

BAŞKAN – Devam edelim, bir on dakika da toparlanabilirse.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER
– Vatandaşlarımızın karşılaştığı sorunlardan devam ediyoruz, Türkçe ana dil dedik, istihdam dedik,
bunlardan çok detaylı bahsetmeyeceğim.

Tabii ki eğitim sisteminde sağlıklı kalmaları ve bir diploma alarak mezun olmaları istihdam
edilebilme oranlarını da artırıyor. Neticede bizim ülkemizde olduğu gibi Avrupa Birliği ülkelerinde de
erken okul terki maalesef bir problem ve AB’nin 2020 hedeflerinde de, hani, yüzde 10’un altına çekmeyi
arzu ediyorlar, kendilerine koydukları bir hedef var. Hani, bu bağlamda bizim de vatandaşlarımızın
çocukları ne kadar sağlıklı, eğitim sisteminde kalırlarsa ve orada bir diploma ile mezun olurlarsa
istihdam edilebilirlikleri de doğal olarak artıyor. Düşük refah düzeyi Türk vatandaşlarımızın orada
karşılaştığı problemlerden yine bir diğeri. Mesleki yeterliliklerinin olmaması, tabii, kadınların özellikle
diğer faktörlerle birlikte daha çok işsiz kalmaları, daha az gelir elde etmeleri, daha az emekli aylığı
almaları gibi gibi birtakım kriterler düşük refah düzeyini etkileyen şeyler hayat standartlarını alta
çekiyor, özellikle kadın vatandaşlarımız için de zorlayıcı bir durum.

Bunları geçiyorum, Bakım sigortasından faydalanma, hani çok da fazla eğitimle alakalı olmadığı
için.

Siyasi haklar anlamında da, hani, biz Batı Avrupa ülkelerinde özellikle kadınlarımızın siyasette üst
makamlarda bulunması, milletvekili, bakan gibi tabii ki bizim de çok arzu ettiğimiz ve sevindirici bir
durum. Avrupa Komisyonu’nda daha çok kadın adaylarımızı biz görüyoruz; komisyonda ve konseyde.

Yabancılarla yönelik ayrımcılık yine bir diğer karşılaşılan, müşavirliklerimizden gelen raporlarda öne çıkan hususlar. Vatandaşlarımıza toplumun diğer fertleriyle eşit muamele edilmesi, göçmenlerin yaşadıkları ülkelerde toplumun aktif bir üyesi olmasını engelleyen ayrımcı politikaların ve uygulamaların ortadan kaldırılması da gerekmektedir. Biraz önce hem genel müdürümün bahsettiği hem Ebubekir Başkanımın bahsettiği şeyler de bunlara örnek teşkil ediyor. Özellikle dil anlamında Hollanda kötü bir örnek, maalesef. Eğitim-öğretim hizmetlerini yerinde görmek ve eğitim politikalarını incelemek için yurt dışına gittiğimizde, çalışma ziyaretlerinde bizler de gözlemliyoruz. Hollanda’da bir okula gitmiştik, çok ilginç, tamamen göçmen çocuklarının katıldığı bir okul. Sadece idaresi Hollandalı, öğretmenler dahi... Hatta çok garibimize gitti, sorduk: Ne kadar okulunuzda Hollandalı öğretmen? “Çok az.” dediler. Göçmen ülkelerden gelen, Arap ülkelerinden gelen öğretmenler ve göçmen ülkelerden gelen çocuklar... Hani, bu durumda kendi dillerini öğretmek birincil hedefleri oluyor ama kendileri içerisinde bir sosyal entegrasyon oluyor mu? Olmuyor. Yine, tamamen bir ötekileştirme, bir ayrıştırma göze çarpan hususlarda.

Uyum problemi yine bize gelen raporlar içerisinde çok öne çıkan bir şey. Uyum aslında karşılıklı bir süreç, hem göç veren, göçmen olarak gidenin hem de göç alan ülkenin de uyum için politikalarını düzenlemesi lazım, yani kendi kültürünü empoze edecek, verecek ama göçmen olarak gelen kişinin kültürünü de, dilini, dinini, yaşatmasına da -belli ölçülerde tabii ki- müsaade edecek ve ona bir boş bir alan, boş bir çevre bırakacak. Bizim karşılaştığımız en önemli problemlerin başında geliyor.

Biraz önce sizin de sayın vekilim bahsettiğiniz, genel müdürümün bahsettiği gibi gençlik daireleri tarafından koruma altına alınan çocuklar, bunlar da bize gelen sorunlar arasında. Vatandaşlarımızın veya Türk kökenli ebeveynlerin çocuklarının ailelerinin, eğitim, sağlık, maddi ve sosyal durumları ile çocuklarına yönelik tutumları gerekçe gösterilerek mahkeme kararıyla maalesef çocuklar gençlik daireleri tarafından koruma altına alınıyor.

“Aile birleşimi ve dil şartı” denmiş. 2007 tarihli Göç Yasası uyarınca aile birleşimi kapsamında Almanya’ya gidecek yabancıların Almanca bilmeleri veya önceden kendi ülkelerinde Almanca öğrenmeleri şartı getirilmiş ve Almanya Yabancılar Yasası 16 yaşını doldurmamış çocuklara vize almak kaydıyla Almanya’ya girme hakkını veriyor.

Evlilikle boşanma oranları yine vatandaşlarımızın sorun olarak bize gelen raporlarda belirtilen konu başlıklarında. Farklı kültürlerle uyum çabaları kaçınılmaz olarak Türk aile yapısını da etkiliyor. Özellikle kadının rol değişimi ve erkeğin buna ayak uydurmaması sonucu yurt dışında yaşayan birçok Türk ailesinde boşanma yine öne çıkan sorunlar arasında.

Aile içi şiddet... Hani, buna çok da fazla değinmek istemiyorum, çok da bizim konumuz da değil.

Mahkeme kararlarının basit usulle tanıma ve tenfizi. Yurt dışında, özellikle Almanya, boşanma gibi mahkeme kararlarının Türkiye’de tanınması için de mahkeme kararı gerekmektedir ve Almanya’da vatandaşlarımızın avukat tutmaları, boşanma kararlarının tercüme ve onay masrafları 1.500-2.000 avroyu bulabilmekte, bu da bizim orada yaşayan vatandaşlarımız için sıkıntı teşkil eden unsurlar arasında.

Biz ne yapıyoruz? Hani, biraz da eğitime dönecek olursak, bakanlığımızca düzenlenen faaliyetler nelerdir? Özellikle Batı Avrupa ülkelerindeki vatandaşlarımızın ekonomik bakımdan güçlendirilmesi amacıyla 2010-2011 ve 2012 yıllarında Avusturya, İsviçre, İngiltere, Belçika ve Almanya’da halk oyunları, takı tasarımı kursu, kuyumculuk, ebru, resim sanatları, ahşap boyama, “patchwork”, çiçek tasarımı gibi birtakım kurslar düzenliyoruz orada kadınlarımıza yönelik özellikle.

İki Dilli Sınıf Projesi: Bu, yaygınlaştırmak istediğimiz projelerimiz arasında. Bakanlığımız ile Almanya’nın Hamburg eyaleti Eğitim Bakanlığı arasında 2014 yılında Temmuz ayında Türkçe-Almanca İki Dilli Sınıf Projesi İşbirliği Protokolü imzalandı. Tabii, bu tek olunca zayıf bir örnek teşkil ediyor, yani bizim amacımız bunları çoğaltmak çünkü özellikle okul öncesinden yani erken çocukluk

eğitimi dđnemi bizim için çok önemli bir dđnem. Erken ocukluk eğitiminden lise sona kadar bu sistemi, bu modeli yaygınlaştırabilirsek hem dilimizi korumak anlamında hem kültürümüzü muhafaza etmek anlamında bizim attığımız önemli çabalardan biri olacak.

BAŞKAN – Bir yıl geçmiŐ mesela, o proje ne aşamada? Yani sözde protokolden sonra mesela Türkçe iki dilli sınıf oluŐturuldu mu, kaç tane sayı? Yani etki analizi yapıldı mı, o anlamda soruyorum?

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MUDURLUĞU YURT DIŞI EĞİTİM VE OGRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Evet, oluŐturuldu efendim. Yani bu daha önce 6'ncı sınıftan baŐladı, 10'uncu sınıfa kadar var ve bunları biz geçen yıl EskiŐehir'e iki grup olarak getirdik. Burada hem Türkçelerini geliŐtirmeleri hem de kültürü yakından görmeleri için getirdik yani Türkiye'yi de tanısınlar diye. Bunların içinde Almanlar da var. Bu derslere, ders verirken Alman ve Türk ogretmen aynı anda giriyor. Almanca anlatıyor, anlamadıkları kısım da Türkçe destekleniyor. Türkçe anlatıldığında anlanmayan kısım da Almanca destek vererek yapıyor. Bu sınıflarda hem Alman hem Türk ogrenciler var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Pilot proje gibi?

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MUDURLUĞU YURT DIŞI EĞİTİM VE OGRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Evet, okul öncesi eğitimde Frankfurt'ta geçen sene açıldı okul öncesi eğitim olarak, anaokulları açıldı.

BAŞKAN – İŞte, eyalet sistemi, Hamburg bunu kabul etmiş, diğeri eder mi, hani katı bir siyasi politik yonu varsa etmeyebilir.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MUDURLUĞU YURT DIŞI EĞİTİM VE OGRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – Sadece pilot uygulamalar bunlar.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MUDURU FUNDA KOCABIYIK – Şimdi, bir de pilot biliyorsunuz, pilotlama sürecinde bir uygulanır, kuuk çapta uygulanır, sonuçlarını gorursunuz, onun sonuçlarına göre yaygınlaŐtırma yoluna gidersiniz. Bu, daha çok yeni bir proje, önce bir sonuçlarına bakacağız, sonuçlarını alacağız, iki taraf bu sonuçları değerlendirecek ve belki de hani yaygınlaŐtırma çalışmaları adına da kullanacağız bunu; çok daha yeni bir Şey bu.

BAŞKAN – Evet, peki, devam edelim Zeynep Hanım.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MUDURLUĞU AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Ama sunumun ilk başında belirtmiŐtim, bu Türkçe zorunlu dersleri zorunlu ders kapsamında olmadığı için -ilk, sunumlarımda hatırlarsanız- bu pilot uygulama eğer ki Genel Müdürümün dediği gibi, kabul edilebilir olursa, geri dönütleri, bize olumlu dönütler gelirse...

BAŞKAN – Zorunlu derse çevrilebilir?

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MUDURLUĞU AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Evet, aynen öyle.

Evet, Karma Eğitim Uzmanları Komisyonları Toplantısı, biraz önce sayın vekilimin de bahsettiği gibi, uluslararası boyutta yaptığımız birtakım toplantılar ve komisyon kararları var. Özellikle, Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Hollanda, Norveç, İŐve ülkeleriyle karma eğitim uzmanları komisyon toplantılarını mubadeleli olarak, karşılıklı olarak yapıyoruz, KEUK olarak geçiyor kısa ismi. Millı Eğitim Bakanlığından ilgili eğitim-ogretim dairelerimizin birim amirleri de olmak üzere, ilgili bakanlıklar Dışişleri Bakanlığı gibi konuyla ilgili bakanlıkların da yer aldığı bir komisyon, musteŐar

yardımcımız başkanlık ediyor bu Komisyona. Aktif olarak Federal Almanya'yla yapılmakta olup 20'nci Türk-Alman KEUK Toplantısı en son 25-27 Şubat 2014 tarihleri arasında Ankara'da yapılmış bu toplantı.

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET – Çalışmasına devam ediyor mu o Komisyon?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Tabii, Ankara'da yapıldı, bir sonraki yurt dışında yapılacak ve düzenli aralıklarla toplanıyor.

BAŞKAN – İki yıl mı düzenli aralık?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI EBUBEKİR AYDIN – 1977 yılında başlamıştır ilk toplantı, Almanya'da başlandı. Önceleri bir yılda yapılıyordu, daha sonra iki yıla geçti, bazen üç yıl oluyor, bunun da sebebi Almanlardan kaynaklanıyor. Bu toplantı, şimdi şöyle, Almanya şöyle bir şey yapmış: Ülkeleri bölmüş, mesela Türkiye'ye Berlin eyaleti başkanlık yapıyor. En çok vatandaşımızın olduğu Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinden alıyorlar, Bavyera'dan, Baden-Württemberg'den ve Hessen eyaletinden temsilciler geliyor. Şimdi bunlar kendi aralarında toplanmadığı için, bir araya gelemiyorlar, bundan dolayı biz teklif de etsek toplantı süreci uzuyor. 20'nciyi işte Ankara'da yaptık, 21'nci Berlin'de olacak. Bu yıl yapabiliriz düşüncesi içindeyiz ama tabii, biz... Geçen ayın başında Alman Bakan gelmişti Sayın Böhmer, ona da bu konu dile getirildi ama Alman tarafı bu işe biraz sıcak bakmıyor yani esas bundan kaynaklanıyor her yıl yapılmadığı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Yani sayın vekilim, bazen uluslararası anlaşmalar yeterli olmuyor. Karşılıklı bir iyi niyetin de yürümesi gerekiyor bu işlerin yürüebilmesi için. Mesela, bizim Yunanistan'la da bir anlaşmamız var. Yunanistan'la yaptığımız bir anlaşmada bir komisyon oluşturmuşuz, komisyonun başkanı İlber Ortaylı Hoca. Karşılıklı olarak bu özellikle kitapların incelenip hani düşmanlık barındıran ifadelerden temizlenmesiyle ilgili. Komisyon, sadece bir kere Ankara'da toplanmış. İki yıldır Atina'da yapılacak toplantı bir türlü onlar bir araya gelip... Yapamadık. Biz sürekli talep ediyoruz ama onlar sürekli bahane üretiyorlar, anlatabiliyor muyum? Yani bazen uluslararası anlaşmalar siz ne kadar takip etmeniz de karşı taraf tarafından sekteye uğratılabilir.

BAŞKAN – Zeynep Hocam, toparladık mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Tabii, çok az kaldı.

Belirttiğim gibi, Türkçe ve Türk Kültürü dersleri müfredat dışı verildiği için, zorunlu ders kapsamında olmadığı için, sınıf geçmeye herhangi bir etkisi olmadığı için katılım bu derslerde az oluyor. An itibarıyla söz konusu dersler Bakanlığımızca gönderilen 1.121 öğretmen ve biraz önce Genel Müdürlüğümün de belirttiği gibi, mahalli makamlarca atanan öğretmenler tarafından verilmektedir.

İlkokulu dışarıdan bitirme, yurt dışında ikamet eden ve zorunlu eğitim çağında okula gidemeyen vatandaşlarımızın ilkökul diplomasına sahip olmalarını sağlamak amacıyla ilk olarak 77 yılından itibaren Federal Almanya başta olmak üzere yurt dışında sınavlar yapılmaya başlanmış ve söz konusu sınavlarda 20 binin üzerinde vatandaşımıza diploma verilmiştir. Ancak, 97'de biliyorsunuz, eğitimin öğretimin kesintisiz sekiz yıla çıkmasıyla bu imtihanlar sonlandırılmış, bu tarihten sonra yapılmamış.

Liseyi ve ortaokulu dışarıdan bitirme, Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımızın eğitim ve öğretim problemlerine çözüm getirebilmek ve herhangi bir sebeple ortaöğretim kurumunu bitirememiş ya da terk etmiş gençlerimizi eğitim imkânından tekrar istifade ettirmek amacıyla yurt dışı dışarıdan lise bitirme sınavları Haziran 1990'da Federal Almanya'da başlatılmış. Bakanlığımızda biliyorsunuz,

yaygın eğitim kapsamında Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğümüz bu çalışmalarını yürütmekte, açık öğretim lisesi, mesleki açık öğretim lisesi ve açık öğretim ortaokuluna bağlı yurt dışı programları da bulunmakta Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün uhdesine. Lise programlarını bitiren öğrenciler Türkiye’de ve yurt dışındaki üniversitelere kayıt yaptırabilmektedirler.

Evet, şöyle çok kısaca, çok hani rakamlara boğmadan, yurt dışındaki okullarımıza bir bakalım: 15 ülkede 22 şehirde 64 okulumuz bulunmakta.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Bunlar, Yükseköğretim ve Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olan okullarımız sayın vekilim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – 598 öğretmenimiz tarafından 10.327 öğrenciye eğitim hizmeti sunulmakta. 5 Türkçe öğretim merkezinde TÖMER’lerimiz...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – TÖMER’ler bunlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – 5 Türkçe Öğretim Merkezinde 2.392 öğrenciye eğitim verilmekte.

BAŞKAN – STK’lar hariç değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Tabii, STK’lar hariç.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MEHMET NAHİT ÇELİK – Resmî okullarımız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Onlar resmî okul statüsünde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Onlar resmî, o yüzden hani onların kayıtları var, resmî olmayan STK’ların zaten kayıtları yok.

BAŞKAN – Mesela, “15 ülkede 22 şehir 64 okul” diyor ya, 15 ülkede Almanya bunun kaçını oluşturuyor?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MEHMET NAHİT ÇELİK – Yok, Almanya yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Almanya yok, efendim.

BAŞKAN – Bunun içinde Almanya yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Biz Almanya’da Türk okulu açamıyoruz, böyle bir izin yok. Bu, okul açmak üzere yani Türk okulu açmak üzere anlaştığımız ülkeler. Onlar daha çok Türki cumhuriyetleri, Afrika, Balkanlar, Suudi Arabistan...

AYŞE SULA KÖSEÖĞLU (Trabzon) – Avrupa’da var mı anlaştığımız?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – İşte, Balkanlarda var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MEHMET NAHİT ÇELİK – 3 tane spesifik diyelim.

BAŞKAN – Yani demek ki öz itibarıyla sivil toplum kuruluşlarını daha kontrollü, daha merkezî Yunus Emre Enstitülerinin kapsamını, içeriğini ve ifade ettiğiniz şu mahalliden görevlendirmeye ilgili yönetmeliği hızlandırarak... Şöyle bir genel kafamda oluşan yapıyı, çerçeveyi çizme adına söylüyorum, o şekilde yapılabilir çünkü onlar çözüyor yani Türkiye’de bir Alman, Türkiye’de bir Amerikan okulu... Hani böyle mütakabiliyete de baktığımız zaman, karşılıklı biz bunu yapabiliriz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Mesela, bizim en son yaptığımız şeyde, bu elçilikler içindeki okullar var ya, Fransız Elçiliğinin içinde Charles de Gaulle diye bir okul var biliyorsunuz. Aslında, Charles de Gaulle bizim eğitim sistemimizde kayıtlı olan bir okul değil. Ama, zaman içinde normalde kendi elçilik bünyesinde çalışan vatandaşları için açtığı bir okul. Ama, zaman içinde öyle bir hâle gelmiş ki öğrencilerin yüzde 80’i Türk olmuş ve bu çocukların hiçbiri Türk eğitim sisteminin içinde görünmüyor. Çünkü, o sistem Türk eğitim sistemi değil, Fransız eğitim sistemi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – e-okulumuzda yokmuş gibi gözüküyorlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – e-okulumuzda o çocuklar mesela görünmüyor. Biz o okulları kapatmaya kalktık geçen sene. Tabii, çok ciddi bir kriz oldu Fransız Hükûmetiyle aramızda. Şimdi bir iş birliği anlaşması hazırladık ve Fransız tarafına gönderdik bir protokolü. Fransız tarafı iki aydır protokolü inceliyor, seslerini çıkaramıyorlar, henüz karşıdan bir ses gelmedi. Çünkü, içinde mütakabiliyet esasına göre... Biz diyoruz ki: “Sen burada kendi okulunu açıysan ben de Türk okulu açayım Fransa’da.”

BAŞKAN – Olay bu işte.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Anlaşmayı gönderdik, henüz bir yanıt gelmedi onlardan.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum. Çok verimli bir toplantı olduğunu düşünüyorum. Tüm katılımcılara, saygıdeğer Genel Müdürümüze, daire başkanlarımızı, Zeynep Hanımefendi’ye, Aylin Hanım’a çok çok teşekkür ediyoruz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Funda Hanım aynı zamanda Hüseyin Kocabiyik Vekilimizin eşi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Evet ama espri yapayım mı? Ben beş yıldır genel müdürüm Millî Eğitim Bakanlığında.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – O, yeni vekil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – O, yeni vekil. Ben şey diyorum, Funda Kocabiyik’in kocası.

BAŞKAN – Hah, işte, olay bu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Aynen.

BAŞKAN – Kadın ve aile perspektifinden bakan bir Komisyona...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Vekillerimiz bilmeyebilir diye ben de...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Yok, espri yapayım dedim, sizin söylediğiniz üzerine ben espri yaptım.

BAŞKAN – Şöyle: Komisyon hani KEFEK bünyesinde bir alt komisyon başkanlığı. O yüzden, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu adına davet olunca şu ana kadar saydığım 9 farklı bakanlıktan talep var, yüzde 90 kadın yöneticiler gönderilerek yapıyor. Bakıyorsun, görev tanımını olmasa bile o genel müdürlükte...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Yok, ben görev tanımıyla geldim. Ben iki ay öncesine kadar Temel Eğitim Genel Müdüryüydüm sayın vekilim, ben dört yıl yaptım Temel Eğitim Genel Müdürlüğünü. İki, üç ay oldu değil mi Avrupa Birliğine biz geçeli?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AVRUPA BİRLİĞİ VE PROJELER KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANI ZEYNEP ÖÇGÜDER – Evet, üç ay oldu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Eğer Avrupa Birliği Dış İlişkiler Genel Müdürü benden önceki arkadaş gelseydi o da erkek olacaktı.

BAŞKAN – Tezimi çürüttünüz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bu Komisyon toplanacak diye sizi oraya atamışlar yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Muhtemelen.

BAŞKAN – Gerçekten, özellikle ben mahallinde görevlendirme bu yönetmelikle ilgili yani Ebubekir Bey gelmeyecekti ama bir devamında hani bunun ayrıntısı, hazırlanan... Funda Hocam yani bir yıl çok ciddi bir zaman dilimi. Acaba keşke buna imza atacak komisyon takip anlamında yurt dışı Türkler de...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Ama, şeyden dolayı: Meclise sunulacak falan, süreçten dolayı, bizde işleyen süreç bitti.

BAŞKAN – Tamam, taslağını biz alalım, devamıyla...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Olur, tabii hayhay.

BAŞKAN – Mesela, dün akşam, bizim görevimiz değil ama engellilerle ilgili bir komisyonumuzun bu otizmle alakalı eylem planı vardı, baktık bizim arkadaşlardan biri, milletvekili içeride bakanlara imzalatmaya çalışıyor. Ne kadar hızlı olursa çünkü iki seçim çok değerli bir zamanı kaybettirdi bize. Bir önce de ben 24'üncü Dönemde de görev yaptım ve bekleyen başlıklar bir dokuz ay, bir yıl ötelenerek gidiyor ne yazık ki. Bunu hızlanarak kapatabiliriz.

Çok verimli bir toplantı oldu.

Saygıdeğer vekillerim, Sibel Hanım, Salih Bey, Ayşe Vekilim...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ FUNDA KOCABIYIK – Size en kısa zamanda Ebubekir Bey taslağı getirsin sayın vekilim.

BAŞKAN – Evet, Nezihe Hanım lütfen irtibat kuralım.

Çok teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 11.43